

Odpowiedzialność rodzicielska - Grecja

SPIS TREŚCI

- 1 Co w praktyce oznacza termin prawny „władza rodzicielska”? Jakie prawa i obowiązki ma osoba sprawująca władzę rodzicielską?
- 2 Kto z reguły sprawuje władzę rodzicielską nad dzieckiem?
- 3 Jeżeli rodzice nie są w stanie lub nie chcą sprawować władzy rodzicielskiej nad dzieckiem, czy można wyznaczyć inną osobę w ich zastępstwie?
- 4 Jak rozwiązana jest kwestia przyszłej władzy rodzicielskiej w przypadku rozwodu lub separacji rodziców?
- 5 Jeżeli rodzice zawrą porozumienie w sprawie władzy rodzicielskiej, jakie formalności należy spełnić, aby było ono prawnie wiążące?
- 6 Jeśli rodzice nie mogą dojść do porozumienia w sprawie władzy rodzicielskiej, jakie są inne środki rozwiązania sporu bez konieczności oddawania sprawy do sądu?
- 7 Jeśli rodzice udadzą się do sądu, w jakich sprawach dotyczących dziecka może decydować sędzia?
- 8 Jeśli sąd powierzy wyłączną władzę rodzicielską jednemu z rodziców, czy oznacza to, że rodzic ten może decydować we wszystkich sprawach dotyczących dziecka bez wcześniejszego porozumienia z drugim rodzicem?
- 9 Co w praktyce oznacza decyzja sądu o powierzeniu rodzicom wspólnej opieki nad dzieckiem?
- 10 Do jakiego sądu lub organu należy się zwrócić z wnioskiem w sprawie władzy rodzicielskiej? Jakie formalności należy spełnić i jakie dokumenty dołączyć do wniosku?
- 11 Jaką procedurę stosuje się w takim przypadku? Czy można zastosować procedurę nadzwyczajną?
- 12 Czy można uzyskać pomoc prawną na pokrycie kosztów postępowania?
- 13 Czy od decyzji w sprawie władzy rodzicielskiej przysługuje odwołanie?
- 14 W niektórych przypadkach może zachodzić konieczność wystąpienia do sądu lub innego organu o wykonanie decyzji w sprawie władzy rodzicielskiej. Jaka procedura ma zastosowanie w takim przypadku?
- 15 Co należy zrobić, aby orzeczenie dotyczące odpowiedzialności rodzicielskiej wydane przez sąd w jednym państwie członkowskim zostało uznane i wykonane w drugim państwie członkowskim?
- 16 Do którego sądu w danym państwie członkowskim należy się zwrócić, aby wnieść środek zaskarżenia od postanowienia o uznaniu orzeczenia dotyczącego odpowiedzialności rodzicielskiej wydanego przez sąd w innym państwie członkowskim? Jaka rodzaj postępowania ma zastosowanie w takich sytuacjach?
- 17 Jakie prawo zastosuje sąd w postępowaniu w sprawie odpowiedzialności rodzicielskiej w sytuacji, gdy dziecko lub strony nie mieszkają w danym państwie członkowskim lub są obywatelami różnych państw?



1 Co w praktyce oznacza termin prawny „władza rodzicielska”? Jakie prawa i obowiązki ma osoba sprawująca władzę rodzicielską?

Władza rodzicielska stanowi zarazem prawo i obowiązek rodziców. Obejmuje ona opiekę nad małoletnim dzieckiem, zarządzanie majątkiem dziecka oraz reprezentowanie dziecka we wszelkich sprawach, czynnościach lub postępowaniach sądowych dotyczących dziecka lub jego majątku. Władza rodzicielska zapewnia zatem ochronę praw osobistych i majątkowych małoletniego.

2 Kto z reguły sprawuje władzę rodzicielską nad dzieckiem?

Obydwoje rodzice wykonują władzę rodzicielską wspólnie. Podejmując jakąkolwiek decyzję dotyczącą wykonywania władzy rodzicielskiej, rodzice muszą mieć zawsze na względzie dobro dziecka.

3 Jeżeli rodzice nie są w stanie lub nie chcą sprawować władzy rodzicielskiej nad dzieckiem, czy można wyznaczyć inną osobę w ich zastępstwie?

Jeżeli którekolwiek z rodziców nie jest w stanie wykonywać władzy rodzicielskiej ze względów praktycznych (np. hospitalizacja, odbywanie kary pozbawienia wolności) lub ze względów prawnych (brak zdolności do czynności prawnych), rodzic taki pozostanie wyłącznie posiadaczem przedmiotowego prawa, podczas gdy drugie z rodziców będzie wykonywało pełną władzę rodzicielską.

Jeżeli żadne z rodziców nie jest w stanie wykonywać władzy rodzicielskiej, małoletnie dziecko zostanie oddane pod opiekę innej osoby; rodzice dziecka zachowują władzę rodzicielską jako zwykli posiadacze prawa, nie mogą jednak tego prawa wykonywać.

4 Jak rozwiązana jest kwestia przyszłej władzy rodzicielskiej w przypadku rozwodu lub separacji rodziców?

W przypadku rozwodu lub separacji rodziców, jeżeli obydwój rodzice pozostają przy życiu, kwestie związane z wykonywaniem władzy rodzicielskiej rozstrzyga sąd. Sąd może powierzyć władzę rodzicielską jednemu z rodziców lub, jeżeli rodzice dojdą do porozumienia i wspólnie ustalą miejsce zamieszkania dziecka, obojgu rodzicom. Sąd może jednak postanowić inaczej, w szczególności może podzielić prawo do wykonywania władzy rodzicielskiej między rodziców lub powierzyć je osobie trzeciej.

5 Jeżeli rodzice zawrą porozumienie w sprawie władzy rodzicielskiej, jakie formalności należy spełnić, aby było ono prawnie wiążące?

W przypadku konieczności orzeczenia o wykonywaniu władzy rodzicielskiej, jak w przypadku rozwodu lub separacji, sąd weźmie pod uwagę wszelkie porozumienia między rodzicami, chociaż takie porozumienia nie są dla sądu wiążące. Porozumienia tego rodzaju nie muszą spełniać żadnych określonych wymogów formalnych, pod warunkiem że sąd zostanie poinformowany o ich zawarciu w należyty sposób. Najczęstszym sposobem powiadomienia sądu jest przedłożenie dokumentu sporządzonego przez strony, zawierającego treść zawartego porozumienia. W przypadku rozwodu na zgodny wniosek rodziców małoletniego dziecka w obowiązujących przepisach przewidziano wyraźny wymóg sporządzenia przez rodziców pisemnego porozumienia w kwestii prawa pieczy nad dzieckiem oraz prawa do kontaktów z dzieckiem, które musi zostać następnie przekazane sądowi.

We wszystkich innych przypadkach rodzice mogą zawrzeć nieformalne porozumienie w sprawie wykonywania władzy rodzicielskiej bez konieczności spełniania jakichkolwiek wymogów formalnych lub stosowania jakiegokolwiek formalnej procedury, aby dokonać podziału władzy rodzicielskiej pomiędzy rodziców w praktyce w taki sposób, aby rodzice byli odpowiedzialni za poszczególne aspekty wykonywania władzy rodzicielskiej. Na przykład jedno z rodziców może sprawować pieczę nad dzieckiem, a drugie może być odpowiedzialne za zarządzanie majątkiem małoletniego i reprezentowanie jego interesów.

6 Jeśli rodzice nie mogą dojść do porozumienia w sprawie władzy rodzicielskiej, jakie są inne środki rozwiązania sporu bez konieczności oddawania sprawy do sądu?

Jeżeli rodzice nie zgadzają się co do wykonywania władzy rodzicielskiej i jeżeli będzie tego wymagało dobro dziecka, sprawę rozstrzygnie sąd. Alternatywną metodą rozwiązywania sporów jest mediacja.

7 Jeśli rodzice udadzą się do sądu, w jakich sprawach dotyczących dziecka może decydować sędzia?

Jeżeli rodzice nie zgadzają się co do konkretnej kwestii dotyczącej wykonywania władzy rodzicielskiej i wniosą sprawę do sądu, sąd może orzec wyłącznie w takiej kwestii. Może to być dowolna kwestia powstała w związku z wykonywaniem władzy rodzicielskiej, która stanowi źródło sporu między rodzicami, z których każdy pozostaje przy własnym zdaniu, i której rozwiązanie byłoby korzystne z punktu widzenia dobra dziecka. Kwestia ta może mieć obiektywnie istotny charakter, np. wybór imienia, wyrażenie zgody na przeprowadzenie operacji itp., lub może być obiektywnie mało ważna, ale uznawana za wystarczająco istotną przez rodziców, aby wnieść sprawę do sądu.

8 Jeśli sąd powierzy wyłączną władzę rodzicielską jednemu z rodziców, czy oznacza to, że rodzic ten może decydować we wszystkich sprawach dotyczących dziecka bez wcześniejszego porozumienia z drugim rodzicem?

Co do zasady tak, o ile dana kwestia wchodzi w zakres prawa pieczy nad dzieckiem przysługującego temu rodzicowi. Rodzice mogą zawsze odrzucić zaproponowane przez sąd rozwiązanie polegające na przyznaniu wyłącznej pieczy nad dzieckiem jednemu z rodziców: nawet po wydaniu wyroku przez sąd rodzice mogą uzgodnić zastosowanie innego rozwiązania, w ramach którego drugie z rodziców będzie pełniło pewną rolę w sprawowaniu opieki nad dzieckiem, pod warunkiem oczywiście, że takie porozumienie nie będzie sprzeczne z dobrem dziecka.

9 Co w praktyce oznacza decyzja sądu o powierzeniu rodzicom wspólnej opieki nad dzieckiem?

Oznacza to, że wszystkie decyzje dotyczące opieki nad dzieckiem muszą być podejmowane przez rodziców wspólnie.

10 Do jakiego sądu lub organu należy się zwrócić z wnioskiem w sprawie władzy rodzicielskiej? Jakie formalności należy spełnić i jakie dokumenty dołączyć do wniosku?

Sądem właściwym w tych sprawach jest zawsze sąd pierwszej instancji orzekający w składzie jednoosobowym (*μονομελής πρωτοδικείο*). Pozwy muszą zostać wniesione do właściwego miejscowo sądu oraz doręczone pozwanemu; należy również przekazać sądowi dokumenty, które stanowią podstawę pozwu.

11 Jaką procedurę stosuje się w takim przypadku? Czy można zastosować procedurę nadzwyczajną?

Sąd pierwszej instancji orzekający w składzie jednoosobowym orzeka zgodnie ze specjalną procedurą, o której mowa w art. 681 lit. B i C kodeksu postępowania cywilnego. Procedurę tę opracowano na wzór procedury wykorzystywanej w przypadku sporów pracowniczych, aby przyspieszyć rozpoznawanie spraw. Z uwagi na fakt, że spory dotyczące władzy rodzicielskiej mają głównie osobisty charakter, zastosowanie mają również niektóre elementy procedury stosowanej w sprawach małżeńskich oraz zasady prowadzenia postępowania nieprocesowego przez organ sądowy i przeprowadzania dowodu przez sąd z urzędu. Jeżeli jednak spory dotyczące wykonywania władzy rodzicielskiej są powiązane z jedną ze spraw małżeńskich, o których mowa w art. 592 ust. 1 kodeksu postępowania cywilnego (np. sprawą o rozwód lub unieważnienie małżeństwa), lub spraw, o których mowa w art. 614 ust. 1 tego kodeksu (np. sprawa o ustalenie ojcostwa), sąd musi zastosować procedurę przewidzianą w art. 598–612 i 616–622 kodeksu. W sprawach pilnych sąd może zastosować środki tymczasowe (*ασφαλιστικά μέτρα*), a w sytuacjach nadzwyczajnych może wydać nakaz tymczasowy (*προσωρινή διαταγή*).

12 Czy można uzyskać pomoc prawną na pokrycie kosztów postępowania?

Tak, zgodnie z ogólnymi warunkami dotyczącymi pomocy prawnej.

13 Czy od decyzji w sprawie władzy rodzicielskiej przysługuje odwołanie?

Wyrok sądu w sprawie władzy rodzicielskiej może zostać uchylony lub zmieniony, jeżeli doszło do zmiany okoliczności, które stanowiły podstawę jego wydania. Wyrok w sprawie władzy rodzicielskiej można również zaskarżyć, wnosząc dowolny zwykły środek zaskarżenia (apelację (*έφεση*), skargę kasacyjną (*αναίρεση*), wniosek o uchylenie (*ανακοπή ερημοδικίας*), wniosek o rewizję nadzwyczajną (*αναψηλάφηση*)) zgodnie ze standardowymi wymogami.

14 W niektórych przypadkach może zachodzić konieczność wystąpienia do sądu lub innego organu o wykonanie decyzji w sprawie władzy rodzicielskiej. Jaka procedura ma zastosowanie w takim przypadku?

Wyrok w sprawie władzy rodzicielskiej podlega wykonaniu na mocy art. 950 kodeksu postępowania cywilnego, jeżeli nakłada również określone obowiązki, tj. jeżeli nie tylko rozstrzyga kwestie związane z władzą rodzicielską, prawem pieczy nad małoletnim dzieckiem lub prawem do kontaktów z dzieckiem, ale ustanawia również nakaz wydania lub zwrócenia dziecka, ustala tryb kontaktów z dzieckiem lub nakłada na strony zakaz podejmowania wszelkich działań niezgodnych z treścią wyroku. W szczególności: a) wyrok nakazujący wydanie lub zwrócenie dziecka oznacza, że rodzic, z którym dziecko przebywa, ma obowiązek zastosowania się do orzeczenia sądu, przy czym w przypadku niewywiązania się z tego obowiązku w tym samym wyroku może być przewidziana możliwość automatycznego wymierzenia pozwanemu grzywny w wysokości do 50 000 EUR płatnej na rzecz uprawnionego występującego o wydanie lub zwrócenie dziecka, kary tymczasowego pozbawienia wolności do roku lub obydwu tych kar łącznie (wykonanie pośrednie (*έμμεση εκτέλεση*)); oraz b) w przypadku gdy wykonywanie prawa do osobistych kontaktów rodzica z dzieckiem jest utrudnione, w wyroku w sprawie kontaktów z dzieckiem może być przewidziana możliwość wymierzenia osobie utrudniającej takie kontakty grzywny lub kary pozbawienia wolności (wykonanie uzupełniające (*αναπληρωματική εκτέλεση*)).

15 Co należy zrobić, aby orzeczenie dotyczące odpowiedzialności rodzicielskiej wydane przez sąd w jednym państwie członkowskim zostało uznane i wykonane w drugim państwie członkowskim?

Wyroki sądu w sprawie władzy rodzicielskiej wydane w innych państwach członkowskich są uznawane automatycznie bez konieczności dopełnienia jakichkolwiek dalszych formalności przez greckie organy administracyjne. Sądy greckie są właściwe do orzekania w kwestii ważności wyroków sądów zagranicznych lub do rozpatrywania wniosków o uznanie wyroku sądu zagranicznego bez wcześniejszego badania jurysdykcji sądu w państwie członkowskim pochodzenia. We wniosku o uznanie wyroku w Grecji sądy greckie mogą odmówić uznania wyroku w sprawie władzy rodzicielskiej, jeżeli: a) jest on sprzeczny z krajowym porządkiem publicznym – w takim przypadku należy każdorazowo wziąć pod uwagę dobro dziecka; lub b) jest on niemożliwy do pogodzenia z późniejszym wyrokiem w sprawie władzy rodzicielskiej wydanym przez sąd grecki. Ponadto w

przypadku gdy zgodnie z rozporządzeniem Rady (WE) nr 2201/2003 sądy greckie posiadają jurysdykcję jako sądy państwa członkowskiego, w którym wystąpiono o uznanie wyroku z uwagi na miejsce zamieszkania dziecka, sądy greckie mogą rozstrzygnąć kwestię władzy rodzicielskiej nad dzieckiem w inny sposób, wydając własne orzeczenie w sprawie w późniejszym terminie, bez konieczności wcześniejszego zbadania jurysdykcji sądu w państwie członkowskim pochodzenia oraz wiążącego charakteru wyroku wydanego przez ten sąd (czy np. przysługuje od niego apelacja).

16 Do którego sądu w danym państwie członkowskim należy się zwrócić, aby wnieść środek zaskarżenia od postanowienia o uznaniu orzeczenia dotyczącego odpowiedzialności rodzicielskiej wydanego przez sąd w innym państwie członkowskim? Jaka rodzaj postępowania ma zastosowanie w takich sytuacjach?

W takich przypadkach sądem właściwym jest sąd pierwszej instancji orzekający w składzie jednoosobowym, który rozpoznaje sprawę zgodnie z procedurą przewidzianą dla danego rodzaju sporu.

17 Jakie prawo zastosuje sąd w postępowaniu w sprawie odpowiedzialności rodzicielskiej w sytuacji, gdy dziecko lub strony nie mieszkają w danym państwie członkowskim lub są obywatelami różnych państw?

Stosunki między rodzicami a dzieckiem są regulowane następującymi przepisami prawa w podanej kolejności: 1) prawo państwa ostatniego wspólnego obywatelstwa rodziców i dziecka; 2) prawo państwa ostatniego wspólnego miejsca zwykłego pobytu rodziców i dziecka; 3) prawo państwa, którego dziecko jest obywatelem.

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwy punkt kontaktowy Europejskiej Sieci Sądowej (EJN). Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. ESS ani Komisja Europejska nie ponoszą odpowiedzialności za wszelkie informacje, dane lub odniesienia zawarte w tym dokumencie. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej. W związku z wystąpieniem Wielkiej Brytanii z Unii Europejskiej państwa członkowskie aktualizują obecnie niektóre strony portalu zawierające treści krajowe. Jeżeli dana strona zawiera treści, które nie zostały jeszcze dostosowane w związku z wystąpieniem Zjednoczonego Królestwa, jest to niezamierzone i zostanie wkrótce skorygowane.

Ostatnia aktualizacja: 21/10/2016